SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA OBSERWATORIUM RYNKU MLEKA W DNIU 11.12.2020 r.

W dniu 11 grudnia 2020 roku w trybie online odbyło się posiedzenie Obserwatorium Rynku Mleka. W spotkaniu uczestniczyli eksperci reprezentujący wszystkie ogniwa łańcucha dostaw, zaczynając od producentów mleka, a kończąc na handlu.

Spotkanie rozpoczęto od omówienia aktualnej sytuacji w Unii Europejskiej. W okresie od stycznia do października 2020 roku średnia cena mleka wynosiła 33,5 EUR i była niższa niż w zeszłym roku (34,3 EUR) i niż w 2018 roku (33,7 EUR). W okresie od stycznie do października produkcja mleka była o 1,8% wyższa niż 2019 roku. Produkcja wzrosła w dwudziestu trzech krajach, ograniczona została jedynie w czterech. W przypadku skupu został on ograniczony jedynie na Węgrzech. W Niemczech skup wzrósł o 0,6%, w Francji o 0,7%., w Polsce o około 2%. Wraz ze wzrostem produkcji surowca odnotowano również wzrost produkcji podstawowych artykułów mleczarskich. W okresie od stycznia do września bieżącego roku produkcja mleka fermentowanego wzrosła o 0,2%, serów o 2%, pełnego mleka w proszku o 2,4%, odtłuszczonego mleka w proszku o 3%, a masła o 2,4%. Szacowna średnia cena mleka w UE w listopadzie wynosi 35 EUR/100 kg. W 15 państwach członkowskich cena w październiku 2020 r. była niższa od ceny w tym samym miesiącu ubiegłego roku, na Cyprze była na takim samym poziomie jak w październiku 2019 r., w pozostałych 11 państwach cena październikowa była niższa od ceny z analogicznego miesiąca ubiegłego roku. Największy spadek ceny odnotowano we Włoszech o 10,6%, w Czechach o 7,9%, na Węgrzech o 7,1%. Największy wzrost ceny natomiast miał miejsce w Austrii o 8%, Irlandii o 6,9% i na Litwie o 4%. W Polsce średnia cena mleka w październiku była o 3,5% wyższa niż w roku ubiegłym. Większość cen produktów mleczarskich było na niższym poziomie niż rok wcześniej. W dniu 6 grudnia 2020 r. średnia cena masła wynosiła 340 EUR/100 kg i była o 1,9% niższa od ceny sprzed tygodnia i o 7% niższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie średnia cena odtłuszczonego mleka w proszku ukształtowała się na poziomie 218 EUR/100 kg, tj., o 0,7% więcej niż tydzień wcześniej, ale o 14% mniej niż w 2019 roku. W relacji tygodniowej wzrosła również cena Pełnego mleka w proszku o 1,2%, do poziomu 275 EUR/100 kg, jednak w relacji rocznej była o 11% niższa.

Na rynkach światowych zaobserwować można znaczące zmiany w cenach produktów mleczarskich. Dokładne dane zaprezentowane są w tabeli 1. Największe spadki cen wszystkich produktów odnotowano w Stanach Zjednoczonych.

Tabela 1. Światowe ceny artykułów mleczarskich

	06/12/2020			Grudzień 2019			Zmiany w % (do 2018 r.)		
w US$/t	EU	Oceania	USA	EU	Oceania	USA	EU	Oceania	USA
masło	4 138	3 950	3 169	3 985	4 063	4 267	+4%	-3%	-26%
OMP	2 581	2 875	2 519	2 740	3 088	2 767	-6%	-7%	-9%
PMP	3 238	3 113	3 549	3 343	3 375	3 968	-3%	-8%	-11%
Cheddar	3 684	3 775	3 540	3 258	3 988	4 320	+13%	-5%	-18%

Prywatne zapasy odtłuszczonego mleka w proszku mają sezonowy trend spadkowy i obecnie utrzymują nie na niskim poziomie, około 150 000 ton. Na koniec wrześnie bieżącego roku zapasy masła były na stabilnym poziomie i wynosiły 200 000 ton. Zapasy sera są na normalnym poziomie, 400 000 t w porównaniu z tym samym okresem w poprzednim lat. W Unijnych magazynach na koniec października było 12 567 ton odtłuszczonego mleka w proszku, 28 964 ton masła i 24 832 ton ser.

W okresie od stycznia do września globalna produkcja mleka była o 2% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największy procentowy wzrost odnotowano w Argentynie o 7,8%, w Urugwaju o 5,8%, w Australii 4,3%, USA o 1,9%, Nowej Zelandii o 0,9%. Spadek produkcji w analizowanym okresie miał miejsce w Wielkiej Brytanii o 0,6%.

Światowy eksport serów w ciągu dziewięciu miesięcy bieżącego roku był o 1,1% mniejszy niż w roku ubiegłym. Największym eksporterem serów na świecie jest od wielu lat Unia Europejska. Popyt na europejskie sery był w analizowanym okresie o 1,2% wyższy. Głównymi importerami unijnych serów są Wielka Brytania, Japonia, Stany Zjednoczone, Korea Południowa. Znacznie ograniczono światowy eksport masła, tj. o 9,8%. W przypadku Unii Europejskiej sytuacja wygląda zupełnie inaczej, ponieważ unijny eksport był o 19,4% większy, a masło było eksportowane do Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Arabii Saudyjskiej, Chin. Zarówno na świecie jak i w UE zmniejszył się eksport odtłuszczonego mleka w proszku. Na świecie został on ograniczony o 1,3%, a w Unii o 13,3%. Głównymi odbiorcami unijnego odtłuszczonego mleka proszku są: Algieria, Chiny, Nigeria, Egipt, Indonezja. Sytuacja wymiany handlowej wygląda pozytywnie w przypadku pełnego mleka w proszku i serwatki. Światowy i unijny eksport PMP został zwiększony odpowiednio o 3,8% na świecie i 12,6% w UE. Światy eksport serwatki wzrósł o 10%, a unijny o 8,4%. Unijny eksport w najbliższych miesiącach może być zagrożony słabym dolarem. Kolejnym zagrożeniem jest Brexit, który prawdopodobnie będzie bez porozumienia. Nawet jeśli porozumienie zostanie podpisane, to na początku roku i tak pojawią się problemy z wymianą handlową. Pandemia wywołana koronawirusem mogą negatywnie wpłynąć na spożycie nabiału.

Sprzedaż detaliczna produktów mleczarskich w UE wzrosła o 8% w latach 2009-2019, głównie napędzana przez sery i masło. Wydatki obywateli UE na produkty mleczne różnią się w zależności od kraju, preferencji obywateli, duże znaczenie na pochodzenie produktów, coraz większym zainteresowaniem cieszą się produkty ekologiczne.

W UE gospodarstwa domowe pozostają stosunkowo pesymistyczne i skłaniają się ku oszczędnościom nad konsumpcją. Poziom zaufania konsumentów jest niski.

Rynek mleczarski był odporny na Covid-19 pandemii, ale nadal istnieje wiele niepewności. Zapowiedź szczepionek przeciwko Covid-19 daje pozytywne nastawienie i nadzieję, że wszystko wróci do normy. Niemniej jednak słabe wskaźniki makroekonomiczne i spory handlowe wciąż wpływają na eksport produktów mleczarskich. Sprzedaż i eksport są dobre, ale lockdown wywiera presję na sektor HoReCa. Brexit bez umowy zakłóci handel między UE i Wielką Brytanią i wpłynie na równowagę na rynku mleczarskim w Unii Europejskiej i na świecie.

Na zakończenie przewodniczący podziękował uczestnikom i tłumaczom.